

Zapojení institucí sítě ENNHRI jako třetích stran Duarte Agostinho a ostatní proti Portugalsku a dalším (ESLP)

Stanoviska Veřejného ochránce práv České republiky

- 1. Uved'te informace o judikatuře nebo probíhajících soudních řízeních, které se týkají daného případu, a to jak na úrovni domovského státu, tak v řízeních s regionálním či mezinárodní přesahem. Příklady mohou zahrnovat právní kroky, které byly přijaty k řešení případů poškození zdraví způsobeného změnami klimatu.**

Vnitrostátní judikatura

- V minulosti se objevily případy týkající se neúčinných „programů zlepšování kvality ovzduší“. Tyto programy jsou obsaženy v dokumentech, které vydalo Ministerstvo životního prostředí s cílem rychle snížit znečištění ovzduší v některých regionech. Nicméně programy jsou většinou příliš obecné, nejasné a neslibují žádné výraznější zlepšení. Proto byly proti ministerstvu podány žaloby proti nezavedení řádných a účinných programů ve čtyřech českých městech. Všechny čtyři žaloby byly úspěšné, programy byly alespoň částečně zrušeny a ministerstvo muselo vypracovat nové programy.¹
- V letech 2011 a 2016 žalobci z Ostravy (velmi znečištěného průmyslového města, které se nachází u hranice s Polskem) podali proti Ministerstvu životního prostředí žaloby na neexistenci programů zlepšování kvality ovzduší. První žalobě soud vyhověl, a orgány veřejné správy tak musely situaci napravit. V druhém případě žalobkyně rovněž požadovala náhradu nemajetkové újmy. Soud konstatoval, že ministerstvo sice porušilo zákon, žalobu však zamítl z důvodu, že žalobkyně neprokázala příčinnou souvislost mezi kvalitou ovzduší a poškozením jejího zdraví.²
- Nejvyšší soud v současnosti projednává podobný případ, ve kterém se žalující strana domáhá od Ministerstva životního prostředí náhrady nemajetkové újmy. Ministerstvo nepřijalo žádná účinná opatření v regionech, kde často dochází k překračování limitů znečištění ovzduší a do ovzduší se dostávají mutagenní a

¹ <https://frankbold.org/zpravodaj/kategorie/povedlo-se/frank-bold-uspesne-dokoncil-projekt-pravo-na-cisty-vzduch>

² Nález Ústavního soudu ze dne 12. května 2020, sp. zn. III. ÚS 1957/19.

karcinogenní látky. Žalobci proto poukazují na poškození jejich zdraví v důsledku znečištění ovzduší.³

- V roce 2018 se na soud obrátila žalobkyně, která svedla úspěšný boj s rakovinou plic, avšak její manžel na stejné onemocnění zemřel. Žalobkyně poukazovala na odpovědnost státu za nezavedení opatření ke snížení emisí v tomto znečištěném postiženém regionu a požadovala náhradu nemajetkové újmy v souvislosti s utrpením, kterým si se svým manželem prošla. V prosinci 2020 soud prvního stupně žalobu zamítnul na základě stejného závěru jako ve výše uvedeném případě, tedy že žalobkyně neprokázala příčinnou souvislost mezi znečištěním ovzduší a onemocněním, kterým ona i její manžel trpěli. Případ nyní projedná odvolací soud.⁴

Případy, kterými se zabýval veřejný ochránce práv

- Veřejný ochránce práv se zabýval situací znečištění ovzduší v Ostravě. V roce 2011 Ochránce poukázal na to, že limity znečištění ovzduší jsou často překračovány, smogová situace je vážná a tyto podmínky se začínají projevovat na zdraví místních dětí. Kancelář veřejného ochránce práv provedla šetření u některých orgánů veřejné správy a zjistila několik pochybení: i) Ministerstvo zdravotnictví neprovedlo žádné hodnocení míry znečištění ovzduší v Ostravě s ohledem na jeho zdravotní dopady, ii) Ministerstvo životního prostředí neprovedlo žádnou srovnávací analýzu polské legislativy za účelem koordinace přeshraniční spolupráce v oblasti znečištění, iii) krajský úřad v Ostravě nestanovil dostatečně přísné limity znečištění ovzduší, iv) Magistrát města Ostravy nebyl dostatečně přísný v postihování přestupků proti životnímu prostředí (např. pokuty v případech nelegálního spalování opadů).⁵
- V roce 2019 Ochránce provedl šetření v případě elektrárny, která získala výjimku z limitů znečištění rtuť a oxidem dusnatým. Přestože v dané době nebyl zaznamenán žádný případ poškození zdraví, udělená výjimka byla nakonec shledána protiprávní a zrušena. Ochránce v tomto případě vyjádřil své obavy v souvislosti s národní klimatickou a energetickou politikou, zejména pak privatizací uhelných elektráren, a dále varoval před negativním vývojem globálního klimatu.⁶

Řízení probíhající před Soudním dvorem Evropské unie

³ <https://www.right-to-clean-air.eu/cz/soudni-pripady-a-rozhodnuti/ceska-republika/soudni-pripady-a-rozhodnuti/>

⁴ <https://frankbold.org/zpravodaj/kategorie/povedlo-se/frank-bold-uspesne-dokoncil-projekt-pravo-na-cisty-vzduch>; <https://frankbold.org/pro-media/tiskova-zprava/pravni-bitva-za-lepsi-ovzduasi-na-ostravsku-pokracuje-odvolanim-rozhodne-mestskey-soud-v-praze>

⁵ VOP/3792/2009.

⁶ VOP/5689/2019.

[Sem zadejte text.]

- Soudní dvůr Evropské unie (SD EU) rozhodl v roce 2010 na základě žaloby podané Evropskou komisí, že Česká republika nesplnila své závazky podle Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU o posuzování vlivů na životní prostředí (směrnice EIA). Česká republika nepřejala části této směrnice, které zakotvují přístup k právní ochraně lidí s oprávněným zájmem, kteří namítají porušení svých práv v souvislosti s rozhodnutími, jednáními a opomenutími učiněnými na základě této směrnice (Věc C-378/09).
- V dubnu 2019 podala Evropská komise žalobu k SD EU, kde tvrdila, že Česká republika nesplnila svou povinnost provést do vnitrostátního práva Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU (Věc C-305/19). Komise zejména namítala, že Česká republika pouze přejala povinnost vydávat průkazy energetické náročnosti pro budovy o ploše větší než 500 m², které využívají státní orgány. Směrnice nicméně vyžaduje, aby byly tyto průkazy vydávány ve vztahu ke všem subjektům, ať už státním nebo soukromým. V roce 2020 byla následně žaloba Komisí stažena, jelikož Česká republika již své povinnosti splnila. Věc byla odstraněna z evidence řízení.⁷

Řízení před Evropskou komisí

- Mezi Českou republikou a Polskem existuje dlouhodobé napětí kvůli provozu dolu Turów, který se nachází na polském území v blízkosti českých a německých státních hranic. Objevily se zprávy, že těžba a průběžné rozšiřování dolu směrem k českým hranicím má dopad na vyšší znečištění ovzduší, hluk a snižování hladiny podzemní vody.⁸

Důl je provozován státní polskou společností, jejíž povolení provádět těžbu v dole Turów vypršelo ke konci dubna 2020. Povolení společnosti bylo následně prodlouženo na dalších šest let v rámci řízení, které proběhlo bez účasti veřejnosti.

V září 2020 podala Česká republika na základě článku 259 Smlouvy o fungování Evropské unie stížnost k Evropské komisi.⁹ Komise dospěla k závěru, že Polsko nepřejala do svého právního systému část směrnice o posuzování vlivů na životní prostředí, která stanovuje pravidla pro přístup k právní ochraně v souvislosti s touto směrnicí. Komise navíc shledala, že Polsko chybně použilo směrnici o posuzování vlivů na životní prostředí, pokud jde o přístup veřejnosti k informacím, a dále Směrnicí

⁷ Viz rozsudek soudního dvora. InfoCuria:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=78579&mode=lst&pageIndex=1&dir=&occ=first&part=1&text=&doclang=CS&cid=2708893>

⁸ organizace Greenpeace. Polsko chce navzdory kritice EU znovu prodlužovat těžbu v dole Turów až do roku 2044. Nová petice žádá českou vládu, aby na něj podala žalobu. 2. února 2021.

<https://www.greenpeace.org/czech/tiskova-zprava/12828/polsko-chce-navzdory-kritice-z-eu-znovu-prodluzovat-tezbu-v-dole-turow-do-roku-2044-nova-petice-zada-ceskou-vladu-aby-na-nej-podala-zalobu/>

⁹ Ministerstvo životního prostředí. Kauza Turów: ČR je přesvědčena, že došlo k porušení unijního práva. Poslala podnět k EK. https://www.mzp.cz/cz/news_20200930-Kauza-Turow-CR-je-presvedcena-ze-doslo-k-porueni-unijniho-prava-Poslala-podnet-k-EK.

[Sem zadejte text.]

o přístupu k informacím (2003/4/EC). Polsko navíc podle Komise porušilo zásadu loajální spolupráce zakotvenou ve Smlouvě o Evropské unii.¹⁰

Řízení před Evropskou komisí je posledním krokem, který musí stát absolvovat před tím, než může podat žalobu k Soudnímu dvoru Evropské unie (článek 259 SFEU (dále jen „SD EU“)). V současné době probíhají iniciativy, např. iniciativa organizace Greenpeace Česká republika, jejichž cílem je motivovat českou vládu k podání takové žaloby k SD EU.¹¹

- Podobnou stížnost proti rozvoji těžby v dole Turów předložili Evropské komisi také zástupci Německa, kteří tvrdí, že těžba ovlivnila hladinu podzemní vody v oblasti přiléhající k polské hranici, a dále namítají porušení procesních práv obyvatel tohoto regionu.¹²
- V současné době před Evropskou komisí rovněž probíhají řízení proti České republice, která se týkají Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES ze dne 21. května 2008 o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu a jejího dodržování ze strany České republiky. Komise kritizovala Českou republiku za nedostatečné provedení této směrnice do svého vnitrostátního práva, zejména pokud jde o část směrnice stanovující limitní hodnoty a některé definice (porušení č. 20182262). České republice bylo rovněž vytýkáno překročení limitních hodnot jemných prachových částic (PM10) (porušení č. 20082186) a oxidu dusičitého (porušení č. 20162062).

Řízení před Evropským soudem pro lidská práva

- Proti České republice bylo před Evropským soudem pro lidská práva (ESLP) vzneseno pouze velmi málo případů, které by souvisely s porušením práv v oblasti životního prostředí. Jedním z těchto případů je případ **Folkman ETA a ostatní proti České republice** (č. stížnosti: 23673/03), ve kterém dva čeští občané a jedna nevládní organizace tvrdí, že se ocitli v bezprostředním nebezpečí havárie jaderné elektrárny Temelín na jihu České republiky. Stěžovatelé tvrdili, že zkušební provoz jaderné elektrárny Temelín představuje hrozbu pro jejich životy, zdraví a majetek, jakož i pro životní prostředí. Dále namítali, že spuštění provozu elektrárny předcházelo povolení řízení u Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, kterého se neměli právo účastnit. V důsledku toho se domnívali, že došlo k porušení jejich práva na život (článek 2

¹⁰ Evropská komise Posuzování vlivů na životní prostředí: Komise přijala odůvodněné stanovisko ve sporu Česka s Polskem 17. října 2020. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2452

¹¹ Michael Polák. Novinky.cz. Žalujte Polsko kvůli Turóvu, žádá po vládě Liberecký kraj. <https://www.novinky.cz/ekonomika/clanek/zalujte-polsko-kvuli-turowu-zada-po-vlade-liberecky-kraj-40321975>; Greenpeace. Polsko chce navzdory kritice EU znovu prodlužovat těžbu v dole Turów až do roku 2044. Nová petice žádá českou vládu, aby na něj podala žalobu. 2. února 2021. viz: <https://www.greenpeace.org/czech/tiskova-zprava/12828/polsko-chce-navzdory-kritice-z-eu-znovu-prodluzovat-tezbu-v-dole-turow-do-roku-2044-nova-petice-zada-ceskou-vladu-aby-na-nej-podala-zalobu/>.

¹² Frank Bold. Proti těžbě v dole Turów podali stížnost i němečtí obyvatelé. <https://frankbold.org/pro-media/tiskova-zprava/na-tezbu-v-dole-turow-podali-stiznost-i-nemecti-obyvatele>.

[Sem zadejte text.]

Evropské úmluvy o lidských právech (EÚLP)), práva na spravedlivý proces (článek 6 EÚLP), práva na respektování soukromého a rodinného života (článek 8 EÚLP), práva na účinné opravné prostředky (článek 13 EÚLP) a práva na pokojné užívání vlastnictví (článek 1 Protokolu 1 k EÚLP).

Pokud jde o články 6 a 13 EÚLP, ESLP dospěl k závěru, že stěžovatelé nedoložili, že by schválené podmínky provozu elektrárny byly natolik nedostatečné, že by představovaly výrazný zásah do principu předběžné opatrnosti. Navíc ze správních rozhodnutí podle stanoviska ESLP nevyplývají v souvislosti s provozem elektrárny žádná rizika, která by mohla ohrozit život, zdraví nebo majetek stěžovatelů. ESLP rozhodl, že rizika namítaná stěžovateli mají obecnou povahu a uznání jejich stížnosti podle článku 6 by vedlo k převodu odpovědnosti za rozhodování v technických otázkách souvisejících s povoloacím řízením z moci výkonné na soudy. Soud došel k závěru, že správní řízení, kterého se stěžovatelé neměli právo účastnit, nemělo žádný přímý vliv na jejich občanská práva zakotvená v českém právním řádu. Soud proto námitky podle článků 6 a 13 EÚLP prohlásil za nepřijatelné pro neslučitelnost *ratione materiae* s EÚLP.

Pokud jde o práva zakotvená v člancích 2 a 8 EÚLP a v článku 1 Protokolu č. 1, soud shledal, že povolení provozu elektrárny nemůže představovat zásah do těchto práv. V této části řízení ESLP rovněž rozhodl o nepřijatelnosti stížnosti.¹³

- Dalším případem souvisejícím s právy v oblasti životního prostředí, kterým se ESLP zabýval, byl spor **Sdružení Jihočeské matky proti České republice** (č. stížnosti: 19101/03). Také tento spor se týkal jaderné elektrárny Temelín. Stěžovatelka (nevládní organizace) namítala porušení svého práva na spravedlivý proces, práva na svobodu projevu a práva na prostředek nápravy v důsledku zamítnutí přístupu k technickým informacím o elektrárně a zamítnutí práva účastnit se správních řízení souvisejících s povolením provozu jaderné elektrárny.

Pokud jde o článek 10 EÚLP, ESLP poznamenal, že stěžovatelka namítala porušení svého práva na přístup k informacím spíše než porušení práva na svobodu projevu. Soud dospěl k závěru, že rozhodnutí vnitrostátního soudu neumožnit přístup k požadovaným technickým informacím byla patřičně odůvodněná a k porušení práv tedy nedošlo.

Ve vztahu k námitkám na základě článků 6 a 13 uplatnil ESLP stejnou argumentaci jako ve výše uvedeném případě *Folkman proti ČR* a prohlásil je za nepřijatelné pro neslučitelnost *ratione materiae* s EÚLP.¹⁴

¹³ Folkman ETA a ostatní proti České republice (č. stížnosti: 23673/03). 10. července 2006.
<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-160499>.

¹⁴ Sdružení Jihočeské matky proti České republice (č. stížnosti: 19101/03). 10. července 2006.
<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-161630>.

[Sem zadejte text.]

2. Uved'te údaje a skutečnosti týkající se ambicí vaší země a jejích cílů v oblasti ochrany klimatu, zejména závazky země učiněné podle Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) a Pařížské klimatické dohody (srov. článek 2, hranice 1,5 °C) a dále vnitrostátní a/nebo regionální závazky, dohody a strategie.

Česká republika ratifikovala Pařížskou dohodu v roce 2007. V rámci vnitrostátně stanovených příspěvků k naplnění účelu dohody (článek 3) stanovila Česká republika „*Politiku ochrany klimatu v České republice*“,¹⁵ která definuje vlastní cíle: snížení emisí skleníkových plynů o 47 % do roku 2030 a o 80 % do roku 2050 (oba údaje ve srovnání s hodnotami v roce 1990). Od prosince 2020 je Česká republika navíc vázána klimatickým cílem EU: snížit emise o 55 % do roku 2030.

Aby Česká republika přispěla k udržení nárůstu globální teploty pod hranicí 1,5 °C, musí podle odhadů do roku 2030 přenastavit svou ekonomiku na klimaticky neutrální¹⁶ a do roku 2031 ukončit těžbu a spalování uhlí.¹⁷ V současné době probíhá na vládní úrovni debata o ukončení využívání uhlí. Někteří členové vlády podporují ukončení využívání uhlí do roku 2033, jiní by tento zdroj chtěli využívat i po roce 2038.¹⁸

i. Splnila vaše země své závazky například ve vztahu k plnění (dřívějších) klimatických cílů?

Veřejný ochránce práv není oprávněn zabývat se hodnocením plnění takových závazků. Nicméně může poskytovat obecné informace z veřejného prostoru, které se tématu týkají. Můžeme tedy popsat trend vývoje v této oblasti, který ukazuje, že v roce 2016 byly emise v Česku o 32 % nižší než v roce 1990. Je však třeba mít na paměti, že extrémně vysoké emise v 90. letech byly důsledkem zaměření na těžký průmysl v období socialismu.¹⁹ K jejich poklesu tak došlo pouze kvůli zavírání či modernizaci továren postavených v období komunistického režimu. Dá se předpokládat, že do budoucna bude další snižování emisí vyžadovat aktivnější a dynamičtější opatření.

3. Uved'te informace o klimatické politice a postupech ve vaší zemi, které jsou relevantní pro daný případ:

Pokud jde o životní prostředí a klima, Česká republika přijala následující strategické dokumenty:

- Strategický rámec Česká republika 2030,

¹⁵ [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/politika_ochrany_klimatu_2017/\\$FILE/OEOK-POK-20170329.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/politika_ochrany_klimatu_2017/$FILE/OEOK-POK-20170329.pdf), str. 6 a 17.

¹⁶ <https://www.czechsight.cz/ceska-republika-nesplnuje-parizskou-dohodu/>

¹⁷ Social Watch. Česká republika, 2020: Zmatená klimatická politika Česka nás k plnění cílů Pařížské dohody příliš nepřibližuje. Spíše naopak. Zář 2020. Dostupné na: http://www.socialwatch.cz/wp-content/uploads/sw_zprava_klima_2020.pdf

¹⁸ <https://www.greenpeace.org/czech/tiskova-zprava/12825/vlada-neprijala-doporuceni-uhelne-komise-pujde-do-mezirostu-cast-ministru-chce-totiz-konec-uhli-v-roce-2033/>

¹⁹ <https://www.czechsight.cz/ceska-republika-nesplnuje-parizskou-dohodu/>

[Sem zadejte text.]

- Implementační plán Strategického rámce Česká republika 2030,
- Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020,
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR,
- Národní program snižování emisí,
- Politika ochrany klimatu ČR
- a v současnosti je připravován návrh Státní politiky životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050²⁰.

Česká republika přijala následující postupy a opatření:

- modernizace těžkého průmyslu v letech 2000 až 2017,
- dotační program pro fyzické a právnické osoby na výměnu kotle na spalování pevných paliv za jiný ekologičtější či obnovitelný zdroj tepla (tzv. kotlíkové dotace),
- dotační program zaměřený na udržitelné bydlení pro fyzické osoby, zejména udržitelné zdroje energie (tzv. Nová zelená úsporám),
- dotační program RESTART určený na restrukturalizaci krajů nejvíce postižených znečištěním (Ústecký, Karlovarský a Moravskoslezský kraj),
- projekty na řešení sucha,
- plány na vybudování nových vodních zdrojů,
- nákup elektrických vozidel pro orgány veřejné správy,
- zřízení zvláštního poradního orgánu vlády, který má za úkol poskytovat objektivní stanoviska s ohledem na budoucí využití hnědého uhlí (tzv. Uhelná komise).²¹

Je tato klimatická politika a přijatá opatření v souladu se závazky vaší země podle namítaných ustanovení EÚLP (viz otázka 4), a to zejména ve světle příslušných ustanovení a principů mezinárodního práva v oblasti životního prostředí, jako jsou princip předběžné opatrnosti a princip mezigenerační spravedlnosti, a s přihlédnutím k prostoru pro uvážení?

Veřejný ochránce práv není oprávněn posuzovat plnění těchto závazků.

Zejména:

- i. Je klimatická politika a přijatá opatření vhodná, přiměřená a dostatečná k tomu, aby vaše země splnila své závazky v oblasti ochrany klimatu, jako je například splnění cíle udržení nárůstu teploty pod hranicí 1,5 °C (článek 2 Pařížské dohody) (viz otázka 6)?**

Veřejný ochránce práv není oprávněn posuzovat plnění těchto závazků.

²⁰[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_20200710_statni_politika_zivotniho_prostredi_2030/\\$FILE/O_PZPUR-SPZP_2030_pro_veřejnou_konzultaci-20200710.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_20200710_statni_politika_zivotniho_prostredi_2030/$FILE/O_PZPUR-SPZP_2030_pro_veřejnou_konzultaci-20200710.pdf)

²¹ <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/boj-s-klimatickou-zmenou-bude-cesko-stat-biliony-korun--zapojit-se-ale-musi-cely-svet-178312/>

- ii. **Jsou regulační opatření a politika vaší země určené ke zmírnění změny klimatu, např. opatření týkající se snížení emisí skleníkových plynů, založeny na patřičných průzkumech a studiích, které by zajišťovaly účinné zapojení veřejnosti, jak je stanoveno v Aarhuské úmluvě z roku 1998 o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí?**

Jelikož Veřejný ochránce práv nezastává funkci národní instituce pro ochranu lidských práv, není v pozici, aby mohl hodnotit, zda jsou vnitrostátní opatření a klimatická politika založeny na patřičných průzkumech a studiích (podle zákona o veřejném ochránci práv neexistuje žádný právní základ pro takové hodnocení). Můžeme nicméně uvést stručný přehled týkající se práva veřejnosti na účast v záležitostech týkajících se životního prostředí v České republice.

V této souvislosti bychom chtěli zdůraznit několik bodů. Zaprvé je třeba zmínit, že právo veřejnosti na účast v záležitostech týkajících se životního prostředí je zakotveno v legislativě, konkrétně ve stavebním zákonu, zákonu o ochraně přírody a krajiny atd. Stojí za zmínku, že zákonodárci v současné době projednávají přijetí nového stavebního zákona. Tento legislativní návrh vzbuzuje kontroverze mimo jiné kvůli svému přístupu k právu veřejnosti na účast v záležitostech týkajících se životního prostředí (jedná se o zřejmý pokus o výrazné omezení tohoto práva). Veřejný ochránce práv se před předložením návrhu legislativy Poslanecké sněmovně účastnil konzultace se zainteresovanými stranami a tento nedostatek opakovaně kritizoval.

V současnosti je návrh zákona projednáván v Poslanecké sněmovně. V průběhu konzultací s dotčenými stranami prošel tento návrh zákona řadou změn a kompromisů a již v tuto chvíli existuje několik pozměňovacích návrhů, které poslanci k chystané legislativě předložili. Je proto velmi obtížné předpovědět, jak bude výsledný zákon vypadat, až projde celým legislativním procesem. Existuje však zřejmá snaha omezit právo veřejnosti na účast v záležitostech týkajících se životního prostředí (a to na základě námitek, že je potřeba stavební řízení zrychlit) a tyto snahy potvrzuje i konečný návrh nového stavebního zákona předložený Poslanecké sněmovně.

Zadruhé jde o vyhlášení nálezu Ústavního soudu České republiky sp. zn. Pl. ÚS 22/17²² ze dne 2. února 2020, který se týká práva veřejnosti na účast v záležitostech týkajících se životního prostředí. Návrh, který v roce 2017 podala skupina senátorů, se týkal zrušení několika ustanovení stavebního zákona a zákona o ochraně přírody a krajiny. Podle názoru navrhovatelů příslušná ustanovení zákonů bránila právu veřejnosti na účast v záležitostech týkajících se životního prostředí tím, že vylučují účast ekologických spolků v několika typech řízení podle stavebního zákona. Ústavní soud rozhodl, že dotčená ustanovení nejsou protiústavní, a ta tudíž zůstávají v platnosti. Soud argumentoval tím, že právo ekologických spolků účastnit se řízení bylo zúženo, avšak nebylo ze stavebního zákona zcela odstraněno. Soud dospěl k závěru,

²² Více informací naleznete na adrese: https://www.usoud.cz/projednavane-plenarni-veci?tx_odroom%5Bdetail%5D=2429&cHash=6083bf203fe0f10960fe3e744002bde3

[Sem zadejte text.]

že omezení práva na účast bylo oprávněné, racionální a nebylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (zejména se závazky vyplývajícími z Aarhuské úmluvy). Je však důležité zmínit, že sedm soudců pléna k nálezu vydalo odlišné stanovisko.

Pokud jde o jednotlivé dokumenty klimatické politiky, tyto dokumenty jsou obvykle připravovány za účasti veřejnosti. Například Národní program snižování emisí přímo vychází z otevřených veřejných konzultací.²³ To stejné platí také pro Státní politiku životního prostředí ČR 2012–2020²⁴ a návrh Státní politiky životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050.²⁵

²³ [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/strategicke_dokumenty/\\$FILE/000-verejna_konzultace_I_vyoporadani_fin-20200217.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/strategicke_dokumenty/$FILE/000-verejna_konzultace_I_vyoporadani_fin-20200217.pdf),
[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/strategicke_dokumenty/\\$FILE/000-verejna_konzultace_II_vyoporadani_final-20200217.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/strategicke_dokumenty/$FILE/000-verejna_konzultace_II_vyoporadani_final-20200217.pdf)

²⁴ https://www.mzp.cz/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi

²⁵ [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_20200710_statni_politika_zivotniho_prostredi_2030/\\$FILE/OPZPUR-SPZP_2030_pro_veřejnou_konzultaci-20200710.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_20200710_statni_politika_zivotniho_prostredi_2030/$FILE/OPZPUR-SPZP_2030_pro_veřejnou_konzultaci-20200710.pdf)